

ת"פ 64511/12/14 - מע"מ ת"א 3 נגד אלחנן טננבוים - נוכח

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 נובמבר 2016

ת"פ 64511-12-14 מע"מ ת"א 3 נ' טננבוים

לפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי

המאשימה

מע"מ ת"א 3
על-ידי ב"כ עו"ד ורדה שפין-גרוס

נגד

הנאשם

אלחנן טננבוים - נוכח
על-ידי ב"כ עו"ד ליאור שחטר

[פרוטוקול הושמט]

מז דין

הנאשם, נהג מונית, הורשע על סמך הודייתו בעובדות כתב אישום מתוקן בשלישית, בביצוע 30 עבירות של אי הגשת דו"חות תקופתיים לרשויות מע"מ, בתקופה שבין שלהי שנת 2011 ועד מחצית שנת 2016, כשדו"ח אחד הוגש באיחור ויתר הדו"חות לא הוגשו כלל במועד הרלבנטי לכתב האישום. יצוין כי כתב האישום הוגש בשלהי שנת 2014 ותוקן פעמיים על דרך של הוספת עבירות נוספות שנעברו תוך כדי ניהול ההליך.

ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים, למדיניות הענישה, הפנתה לפסיקה, ביקשה לראות בכל עבירה ארוע עצמאי, וציינה כי לאור העובדה שכתב האישום אינו כולל סכומי מס, לא תטען בהקשר זה והיא עותרת למתחם הנע בין מאסר מותנה לשבעה חודשי מאסר לכל עבירה. במקביל הציעה מתחם עונש כולל הנע בין 5 - 12 חודשי מאסר. היא עמדה על ריבוי העבירות וביקשה למקם את הנאשם באמצע המתחם. היא התייחסה לכך שאחרי אורכות מרובות הוגש חלק מהדו"חות בלבד ואף אלה הוגשו באופן לא מאוזן, תוך ציון יתרת תשלום אפס, הגם שקיימת לשיטת הנאשם יתרת מס לתשלום. היא ציינה כי הנאשם עצמו ביקש לקבל שובר על סך 90,000 ₪ המשקף לשיטתו את מחדליו. לעניין הענישה הכספית המאשימה עתרה לקנסות בשיעור של 5 - 10 % מהמחדל עליו הצהיר הנאשם בתוספת מסוימת ולענישה נלווית.

הסנגור ביקש לראות בכל המעשים אירוע עונשי אחד, וביקש לראות במתחם הענישה שהציגה המאשימה בחלקו הראשון של טיעוניה העומד על מאסר מותנה עד שבעה חודשי מאסר כמתחם הענישה כולל. הסנגור הגיש פסיקה בנוגע למדיניות הענישה. לעניין גובה המחדל ושאלת הסרת המחדל, במסגרת טיעונו לעונש ציין הסנגור כי סך העסקאות בניכוי התשומות מסתכם בכ - 90,000 ₪, וטען שאם הייתה הכרה בתשומות הסכום היה קטן. יצוין כי לאחר הדיון הגיש הסנגור פירוט שערך ביחס לדיווחים למע"מ, בו מס העסקאות עומד על כ - 78,000 ₪ בלבד, מבלי שניתן הסבר להפחתה בסכום, וממנו ניכה תשומות שלא הוכרו על ידי הרשויות בסך כ - 39,000 ₪. לאור סכום המחדל הנמוך על פי הנטען, ההסרה החלקית והנסיבות האישיות, טען הסנגור שיש למקם את הנאשם בחלק במתחם שיאפשר לו ריצוי עבודות שירות.

הנאשם הצהיר כי בכוונתו להסיר את המחדל ובסופו של דבר לאחר שתי אורכות חסד, שילם סך של 32,000 ש"ח. במכתב שצירף הנאשם ציין כי פעל לטובת המדינה, היה בדרגת אל"מ, נשבה על ידי החיזבאללה בשל טעויות שעשה, והוחזר לישראל. לאחר מכן, הפך לנהג מונית עד לשלילת רשיונו לאחרונה, וכיום הוא חסר פרנסה ורכוש. הנאשם הדגיש שהוא בן 70 וציין כי ביצע טעויות מול רשויות מע"מ שאף לו הן אינן מובנות. הוא ביקש את רחמי ביהמ"ש.

דין והכרעה

מושכלות ראשונים הם כי רישום העסקאות במלואן, דיווח במועד על פי הוראות החוק, ותשלום המס, הם אבני היסוד של עקרונות גביית המס, ומשלא מתקיימות מי מאבני היסוד, נפגעת השיטה בכללותה. המשמעות המיידית של אי הגשת דו"חות במועד במרבית המקרים היא אי תשלום המס הנובע מאותם דו"חות במועד או בכלל.

עבירות אי הדיווח במועד הן אמנם עבירות ברף הנמוך יותר במדרג עבירות המס, אך בביצוען משבש עבריון המס את שיטת הגבייה, מונע פיקוח של רשות המס, גוזל כספים מן הקופה הציבורית, ופוגע באינטרס הציבורי - חברתי של דיווח מלא לצורך גביית מס אפקטיבית ונשיאה שוויונית בנטל המס. זאת ועוד, משמעותו המיידית של אי הדיווח למע"מ היא המנעות מהעברת כספים, שהנאשם גבה מהלקוח כשלוח של רשות המס וכזרועה הארוכה והותרתם ברשות הנאשם.

ברע"פ 3857/13 **יצחקיאן נ' מדינת ישראל**, בו נידון עניינו של מי שלא הגיש לפקיד שומה במשך מספר שנים 13 דו"חות של שתי חברות שהוא היה מנהלן הפעיל ושל עוצמו ועונשו כלל מאסר מאחורי סורג וברית, ציין בית המשפט:

"עבירות המס, בהן הורשע המבקש, חותרות תחת ערך השוויון, הן גוזלות כספים מהקופה הציבורית ופוגעות במישרין ביכולותיה הכלכליות של המדינה ובאיתנותה הפיננסית. אין צריך לומר, כי פגיעה זו ניכרת, בעקיפין, בכיסם של כל אחת ואחד ממשלמי המיסים בישראל ... על יסוד טעמים אלו, השתרשה בפסיקה העמדה, לפיה יש להשית על עברייני המס עונשי מאסר לריצוי בפועל וקנסות משמעותיים, תוך מתן משקל הבכורה לשיקולי ההרתעה והגמול והעדפתם על-פני נסיבותיו האישיות של העבריון"

בכל הנוגע למידת הפגיעה בערכים המוגנים, דרגת הפגיעה גבוהה יותר מקום שמדובר בריבוי עבירות.

לעניין מדיניות הענישה בריבוי עבירות, הסגור הפנה לרשימה של פסקי דין בהם כשהוסר מחדל באופן חלקי, הסתפקו בית-המשפט בעונשים לריצוי בע"ש.

בחינה של הענישה הנוהגת ביחס לריבוי עבירות, מעלה כי ככלל הענישה היא מחמירה וכוללת עונשי מאסר ממש. זאת, בעיקר במקרים שלא הייתה הסרת מחדל כלל, או שהפעילות הייתה באמצעות מספר חברות או כשסכומי המס לתשלום ידועים והם גבוהים מאד. עם זאת, במקרים של הסרת מחדל חלקית או כשסכום המס לא ידוע או שהוא ידוע והוא נמוך,

הסתפקו בית-המשפט גם במקרים של ריבוי עבירות במקרים המתאימים בעונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

לעניין מספר הארועים, בדרך כלל, יש לראות בכל עבירה משום ארוע עונשי נפרד (רע"פ 8036/15 **גבריאלוביץ נ' מדינת ישראל**). בהקשר זה אני מפנה למספר הדו"חות, לתקופה הארוכה שחלקה לאחר הגשת כתה"א, ולכך שלא נטען על ידי ההגנה כל טיעון שהיה בו כדי ליצור זיקה בין הדו"חות.

בבוחני את חומרת המעשים בנסיבותיהם, אני לוקחת בחשבון את הכמות הנכבדת של דו"חות שלא הוגשו ברצף ובשיטתיות, ואת הזלזול שהפגין הנאשם בכך שגם לאחר הגשת כתב האישום ובמהלך כל תקופת ההליך שלפניי המשיך באותה מתכונת של אי הגשת דו"חות. תקופת אי הגשת הדו"חות מתפרשת על למעלה מארבע וחצי שנים, כשהחל ממועד הדיווח הראשון לאחר רישום העסק במע"מ נעברו העבירות פעם אחר פעם בשיטתיות. התנהלות שכזו מסיבה נזק ממשי למנגנון הדיווח והגבייה, ללא קשר לסכום המס שלא שולם. מבלי למעט מן האמור, לא ניתן להתעלם מן העובדה שהמאשימה לא ציינה בכתה"א סכומים, ולא מצאה לנכון לתקן עניין זה במסגרת תיקוני החוזרים של כתב האישום, כך שהנזק הכספי הישיר לא ידוע. אני סבורה כי הצהרותיו של ב"כ הנאשם מהוות תחליף לחסר האמור ואת מתחם הענישה אקבע בהתחשב בכך שאין לפניי נתונים על אודות סכומי המס.

בנסיבות אלה מתחם העונש לכל עבירה נע ממאסר מותנה ועד 7 חודשי מאסר, ומתחם ענישה כולל משוקלל, בבחינת אמצעי עזר לגזירת הדין, בהתחשב בריבוי העבירות ובתקופתן ושיטתיותן, ומנגד בהעדר נתונים על אודות סכומי המס, נע מתקופה ממושכת הניתנת לריצוי בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר.

אשר למתחמי הקנס, מדובר במעשים המבוצעים משיקולי כדאיות כלכלית, ויש מקום לענישה שתעקר כדאיות זו. בעת קביעת מתחם הקנס יש מקום להדרש לריבוי העבירות והתפרשותן, וכן לשאלת יכולתו הכספית של הנאשם. נשמעו טיעונים ביחס למצב כלכלי דחוק, אך לא הוצגו כל אסמכתאות. הנאשם הצהיר כי הפסיק את עיסוקו בשל שלילת רשיונו. בנסיבות אלה, אילו הייתי קובעת מתחם קנס לכל עבירה, הייתה תחתית עומדת על אלף ₪, אלא שהמאשימה עתרה לקנס כולל בשיעור שבין 5 - 10% מהמחדל עליו הצהיר הנאשם בתוספת כלשהי, ולא אחמיר מעבר לעתירתה, כך שהמתחם נע בין 5,000 - 10,000 ₪ לכל העבירות. זאת, לצד התחייבות נכבדת להמנע מעבירה.

הענישה הקונקרטית

לא מתקיימים טעמים לסטייה ממתחמי הענישה. בתוך מתחמי הענישה יש חשיבות לנסיבות לקולא ולחומרה שלהלן:

ראשית, הנאשם הודה במיוחס לו וחסך זמן שיפוטי.

שנית, הנאשם הביע צער, ועתר וקיבל אורכות ממושכות ביותר לצורך דיווח ותשלום חוב המס. כידוע, הסרת המחדל היא נסיבה משמעותית לעניין העונש, שכן יש בה הפנמה בהתנהגות של הפסול במעשים והשבת הגזלה. בחלק מדיווחיו של הנאשם, פורטו חביוות מס, אך נרשם בהם שאין יתרה לתשלום. מדובר בהתנהלות לא תקינה במסגרת מהלכי

הסרת המחדל, ואין בעובדה שהנתונים פורטו כדי לאיין את העניין. לעניין הסרת המחדל הכספי, ניתנו אורכות חסד רבות, גם לאחר הטיעונים לעונש, ובסופו של דבר שילם הנאשם סך של 32,000 ₪ על חשבון הסרת המחדל. בהתאם לנתונים שנמסרו על ידי הסנגור ועל ידי הנאשם, ואני מתייחסת לטענות ביחס לגובה המס ולא להכרה בתשומות שלא ניתן לקבלן בהעדר דיווחים כדון, מדובר ביותר משליש מהמחדל, ובהעדר התייחסות לסכומי המס בכתב האישום, יש לסמוך על נתונים אלה בהקשר של החלק היחסי מהמחדל שהוסר. מדובר בהסרת מחדל חלקית בלבד, אך בית המשפט יכול היה להתרשם מהמאמץ שהיה כרוך בה.

שלישית, הנאשם נעדר עבר פלילי, אם כי לא ניתן להתעלם מן העובדה שהעבירות רבות ומתפרשות על פני מספר שנים ואין מדובר בכישלון קצר טווח.

רביעית, לקחתי בחשבון את הנסיבות האישיות של הנאשם, דרגתו הבכירה בצבא, נפילתו בשבי וחזרתו לישראל בשנת 2004. הסנגור תיאר את קשייו של הנאשם לשקם את חייו למרות ניסיונותיו ללמוד משפטים. תוארו גם הנסיבות המשפחתיות ואני מתחשבת בגילו המבוגר של הנאשם. לא הוצגו אסמכתאות לעניין מצב כלכלי.

חמישית, בנסיבות שתוארו, גם לאחר שלקחתי בחשבון את הטענה להפסקה בעיסוק עקב שלילת רישיון שמשכה לא הובהר, נוכח ביצוע העבירות השיטתי גם בתקופת ניהול ההליך, נדרשת החמרה בענישה למטרת הרתעה.

שישית, לעניין הזמן שחלף לא נטענו טענות, הן משום שבמהלך תקופה ארוכה המגיעה לשנתיים כמעט ניתנו אורכות לשם הסרת מחדלים והן משום שהנאשם ממשיך ומבצע עבירות גם בשנת 2016 המהוות חלק מכתב האישום במתכונתו המתוקנת.

לאור כל האמור, אני סבורה כי יש מקום לענישה ממשית. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש בשלב שבו הסרת המחדל הייתה מינימלית, סברתי כי יש מקום לעונש מאסר מאחורי סורג ובריח. עם זאת, לאחר שבשני מועדים שנקבעו לשימוע גזר הדין הסיר הנאשם במאמץ מחדל בסך עשרות אלפי שקלים, הגעתי למסקנה שבנסיבות הכוללות של תיק זה, ניתן להסתפק בעונש מאסר לתקופה המקסימלית לריצוי בדרך של עבודות שירות לצד ענישה מותנית מרתיעה. לעניין הקנס, בהתחשב בנתונים שנסקרו לעיל, ובהסרת המחדל החלקית, יש מקום לענישה באמצע מתחם הקנס לצד התחייבות מרתיעה להימנע מעבירה.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

1. מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות בבית אבות משען נאות אפקה.

הנאשם יתייצב במפקדת מחוז מרכז ביום 08.12.16 שעה 08:00, לתחילת ריצוי עונשו.

הובהרה לנאשם המשמעות של אי-עמידה בתנאי עבודות השירות.

2. מאסר על תנאי למשך 7 חודשים, לתקופה של שלוש שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירות מס מסוג עוון.

3. קנס בסך 7,500 ₪, או 15 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 01.06.17. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון.

4. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 25,000 ₪, להימנע במשך שנתיים מהיום מביצוע עבירות מס מסוג עוון. לא יחתום הנאשם, יאסר לתקופה של 50 ימים.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לממונה על עבודות השירות.

ניתנה והודעה היום כ"ב חשוון
התשע"ז, 23/11/2016 במעמד
הנוכחים.
לימור מרגולין-יחידי, שופטת